

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3To/8/2015
Identifikačné číslo spisu: 9514100130
Dátum vydania rozhodnutia: 02.12.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:9514100130.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Aleny Šiškovej a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci proti obžalovanému N. E. pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, vedenej na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-2T 30/2014, na neverejnom zasadnutí konanom 2. decembra 2015 v Bratislave, o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej aj „prokurátor“) proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 26. januára 2015, sp. zn. PK-2T 30/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku napadnutý rozsudok sa z r u š u j e v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec sa v r a c i a Špecializovanému trestnému súde v Pezinku, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 26. januára 2015, sp. zn. PK-2T 30/2014, bol obžalovaný N. E. podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátora z 12. septembra 2014, sp. zn. VII/2 Gv 102/14/1000-6, pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenej dobe v mesiaci január roku 2011, na presne neustálenom mieste na území Slovenskej republiky spolu s I. H. a R. R. ako hráči futbalového družstva FC Nitra pôsobiaceho v ligovej súťaži Slovenského futbalového zväzu si dali sľúbiť cez sprostredkovateľa M. T. od I. Ž. finančnú hotovosť najmenej vo výške 12 000 eur ako úplatok za to, aby svojím konaním ovplyvnil výsledok prípravného futbalového zápasu MTK Budapešť FC - FC Nitra, uskutočneného 1. februára 2011 s výsledkom 6:3 tak, aby bola zabezpečená výhra futbalovému družstvu MTK Budapešť FC najmenej o dva góly a boli ním strelené najmenej štyri góly za účelom umožnenia úspešného tipovania a výhry zo stávkovej činnosti, pričom v presne nezistenom čase na presne nezistenom mieste po tom, ako I. H.

prijal od I. Ž. a M. T. finančnú hotovosť najmenej vo výške 5 000 eur, prijal od neho N. E. prisľúbenú účasť finančnej hotovosti v presne nezistenej výške,

2/ v presne nezistenej dobe na začiatku mesiaca február roku 2011 na presne neustálenom mieste v Nitre spolu s I. H. a R. R. ako hráči futbalového družstva FC Nitra pôsobiaceho v ligovej súťaži Slovenského futbalového zväzu si dali sľúbiť cez sprostredkovateľa M. T. od I. Ž. finančnú hotovosť najmenej vo výške 12 000 eur ako úplatok za to, aby svojím konaním ovplyvnil výsledok prípravného futbalového zápasu FC Nitra - Bohemians 1905 uskutočneného 8. februára 2011 s výsledkom 1:2 tak, aby v priebehu futbalového zápasu boli strelené najmenej tri góly za účelom umožnenia úspešného tipovania a výhry zo stávkovej činnosti, pričom v presne nezistenom čase na presne nezistenom mieste po tom, ako v Bratislave v obchodnom centre Aupark I. H. prijal od M. T. a I. Ž. finančnú hotovosť najmenej vo výške 5 000 eur, prijal od neho N. E. prisľúbenú časť finančnej hotovosti v presne nezistenej výške.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky odvolanie v neprospech obžalovaného do výroku, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Poukázal na ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Zároveň citoval ustanovenie § 168 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, podľa ktorého ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Prokurátor je toho názoru, že súd prvého stupňa sa pri hodnotení vykonaných dôkazov dôsledne neriadil citovanými ustanoveniami Trestného poriadku.

Uviedol, že záver súdu o pravdivosti alebo nepravdivosti určitej skutočnosti sa musí zakladať na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne a musí sa skúmať, či je výpoveď svedkov logická, či sa svedkovia v menej podstatných okolnostiach neodchyľujú od svojej predchádzajúcej výpovede a v prípade odchýlok musí súd zisťovať z akého dôvodu k nim došlo a následne pri hodnotení dôkazov musí vychádzať zo všetkých výpovedí svedkov, z rozsahu a povahy eventuálnych rozporov vo výpovediach a z vysvetlenia, prečo k rozporom došlo. Aby bolo možné spoľahlivo dôkaz zhodnotiť, musia sa brať do úvahy aj ostatné dôkazy, posúdiť eventuálne rozpory medzi nimi, z akého dôvodu k rozporom došlo. Jedine tak môže súd získať bezpečný základ pre skutkové zistenia a pre záver o vine obžalovaného.

Ďalej poukázal na výpoveď svedka Z. F., ktorý uviedol, že bol oslovený W., ktorý mu ponúkol približne od 8 000 eur do 12 000 eur za ovplyvnenie zápasov MTK Budapest FC - FC Nitra a FC Nitra - Bohemians 1905, potom oslovil N., E. a L. a obžalovanému E. odovzdal po zápase úplatok v súvislosti s prejednávateľnými zápasmi. O skutočnosti, že sú štyria na ovplyvnenie zápasu, informoval W. a N., čo svedok N. na hlavnom pojednávaní aj potvrdil a svedok N. potvrdil aj to, že mu Z. F. hovoril mená ďalších hráčov - E. a L., ktorí sa mali zúčastniť ovplyvňovania zápasov hráčskym výkonom. Prokurátor je zároveň toho názoru, že nebolo v možnostiach a ani schopnostiach len dvoch hráčov F. a N. ovplyvniť zápasy.

Prokurátor zastáva názor, že zo správy Slovenského futbalového zväzu z 11. decembra 2013 vyplýva, že na ovplyvňovaní vyššie uvedených zápasov sa mali podieľať hráči J. L. a N. E. a tieto okolnosti vyplynuli z výpovede Z. F. na zasadnutí Disciplinárnej komisie Slovenského futbalového zväzu z 5. decembra 2013.

Špecializovaný trestný súd podľa prokurátora postupoval po vykonanom dokazovaní pri vytváraní si

vnútorného presvedčenia nesprávne, pretože nebola vierohodnosť svedka F. žiadnym spôsobom znížená. Výsledky dokazovania na hlavnom pojednávaní vyzneli jednoznačne, z vykonaných dôkazov je možné vyvodiť nepochybný záver, že skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, sa stal a že ho spáchal obžalovaný.

K odvolaniu prokurátora sa prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Martina Ribára vyjadril obžalovaný, ktorý navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť a napadnutý rozsudok potvrdiť.

Odvolanie prokurátora považuje za tendenčné, nedôvodné, neobjektívne, nekorešpondujúce s vykonaným dokazovaním a obsahujúce skutočnosti, ktoré sú v príkrom rozpore s vykonaným dokazovaním, postavené len na domnienkach, bez reálneho podkladu nezodpovedajúce skutkovým zisteniam ustáleným na základe rozsiahle vykonaného dokazovania. Tvrdenia obsiahnuté v odvolaní sú podľa obžalovaného založené na domnienkach a predpokladoch, ktoré boli vykonaným dokazovaním v prípravnom konaní a aj na hlavnom pojednávaní vyvrátené.

Obžalovaný uviedol, že sa nedopustil žiadneho zo žalovaných skutkov a vytkol prokurátorovi, že sa nezaoberal náležitým spôsobom vykonaným dokazovaním tak v prípravnom konaní, ale predovšetkým na hlavnom pojednávaní, kde bol prokurátor osobne prítomný a mohol klásť obžalovanému a svedkom otázky.

Poukázal na uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, č. k. VII/2 Gv 171/14/1000-15, z ktorého vyplýva, že v inom konaní svedok F. uvádzal skutočnosti, ktoré sa vykonaným dokazovaním nepreukázali a z uvedeného dôvodu došlo k zastaveniu trestného stíhania určitých skutkov z dôvodu, že uvedené skutky sa nestali.

Rovnako poukázal na to, že svedok F. vypovedal aj v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T 25/2014, kde vypovedal k rovnakým skutkom, ako sú uvedené v obžalobe, kde na priamu otázku uviedol, že si nie je na 100 % istý, či oslovil aj N. E. (strana 4 zápisnice z hlavného pojednávania dňa 8. októbra 2014).

Podľa obžalovaného v prípravnom konaní bolo vykonaných množstvo úkonov, z ktorých vyplýva záver, že svedok F. mohol uvádzať mená iných hráčov, ktorí mali byť zapletení do ovplyvňovania zápasov z dôvodu, aby tak zvýšil (zrejme mal na mysli „znížil“) svoj vlastný finančný profit z takejto činnosti.

Z výpovede svedka N. na hlavnom pojednávaní 10. decembra 2014 vyplýva, že svedok F. uviedol mená iných hráčov aj z dôvodu, že takýmto spôsobom chcel F. dosiahnuť zníženie vlastnej trestnej zodpovednosti a prípadne uloženého trestu a z výpovede svedka N. taktiež vyplýva skutočnosť, že síce prisľúbili spolu so svedkom F. ovplyvnenie nejakého zápasu, no v skutočnosti hrali naplno a k žiadnemu ovplyvňovaniu nedošlo a jednoducho nechali veciam prirodzený priebeh.

Obžalovaný konštatoval, že nebol členom základnej zostavy a tréner určoval zostavu hráčov vždy tesne pred konkrétnym zápasom s tým, že obžalovaný nevedel vopred, či vôbec nastúpi v tom - ktorom zápase.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania primárne zistil, že nie je daný dôvod pre postup podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku; ani pre postup podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku; preto podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému prokurátor podal odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, majúce na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátora je prípustné (§ 306 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 307 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku) a včas (§ 309 ods. 1 Trestného poriadku), pričom zistil, že podané odvolanie prokurátora je dôvodné.

Podľa § 326 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku odvolací súd urobil rozhodnutie o odvolaní prokurátora

podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí, teda bez účasti procesných strán, pretože je zjavné, že zistenú chybu nebolo možné odstrániť na verejnom zasadnutí.

Odvolací súd zistil, že rozsudok je chybný pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení a súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 321 ods. 1 písm. b/ Trestný poriadok), sú pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať, alebo vykonať ďalšie dôkazy (§ 321 ods. 1 písm. c/ Trestný poriadok) a zároveň zistil, že napadnutý rozsudok nezodpovedá ustanoveniu § 168 Trestného poriadku a je nepreskúmateľný.

Ustanovenie § 168 Trestného poriadku upravuje náležitosti pre obsah rozsudku - odôvodnenie rozsudku (§ 163 ods. 1 písm. d/ Trestný poriadok), a preto povinnosťou špecializovaného trestného súdu bolo stručne uviesť, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť tiež zjavné, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona, v danom prípade v otázke samotnej viny obžalovaného N. E..

Písmenné vyhotovenie odôvodnenia napadnutého rozsudku je veľmi stručné, obsahujúce len zhrnutie (reprodukcii) výpovedí svedkov (Z. F., N. N., J. L.) a obžalovaného N. E., pričom špecializovaný trestný súd následne svoje rozhodnutie o oslobodení obžalovaného N. E. založil len na jednej strane (strana 5 rozsudku) na tom, že obžalovaný je síce dôvodne podozrivý zo spáchania pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, avšak výpoveď svedka Z. F. ako jediný dôkaz preukazujúci vinu obžalovaného vyhodnotil ako nevierohodnú, rozporuplnú bez existencie priamych či nepriamych dôkazov a pre oslobodenie spod obžaloby podľa § 285 písm. a/ Trestného poriadku stačí pochybnosť, či sa skutok stal.

Napadnutý rozsudok v princípe len opisuje jednotlivé dôkazy, a to výpovede svedkov, pričom absentuje ich jasné hodnotenie, resp. záver o tom, na základe ktorých dôkazov súd prvého stupňa považuje vinu obžalovaného za nepreukázanú. Rozporuplnosť výpovede svedka F. ničím súd neodôvodnil a nešpecifikoval, v čom konkrétne spočíva a odôvodnenie rozsudku je preto v tejto časti nepreskúmateľné.

Vierohodnosť výpovede svedka Z. F. spochybnil špecializovaný trestný súd tým, že svedok neuviedol žiadne konkrétne okolnosti týkajúce sa odovzdania úplatku (miesto, čas, výšku, prítomnosť inej osoby); takýto záver súdu je však v rozpore s vykonaným dokazovaním.

Práve naopak, z výpovede svedkov Z. F. a N. N., ktorí sa sami priznali k ovplyvňovaniu zápasov (futbalového klubu FC Nitra s futbalovým klubom MTK Budapešť FC konanom 1. februára 2011 a futbalovým klubom Bohemians 1905 Praha konanom 8. februára 2011) a k prijatiu úplatku, vyplynulo, že boli štyria; okrem nich v oboch zápasoch obžalovaný N. E. a v zápase s MTK Budapešť FC aj J. L..

Z. F. vypovedal o konkrétnych okolnostiach prípadu, prijatie celkovej sumy od cca 8 000 eur až 12 000 eur do 15 000 eur za každý zápas od Z. M. cez sprostredkovateľa J. W., pričom prijatie peňažných prostriedkov sa uskutočnilo po inkriminovaných zápasoch bez prítomnosti obžalovaného N. E. buď v Bratislave alebo v Zelenči (č. l. 199 vyšetrovacieho spisu), ktorému časť sumy následne vyplátil.

Výpoveď svedka Z. F. bola potvrdená aj ďalšími, či už priamymi alebo nepriamymi dôkazmi. Takýmto dôkazom bola aj výpoveď N. N., ktorý potvrdil, že obidva zápasy dopadli tak, ako mali (č. l. 210 vyšetrovacieho spisu), na ovplyvňovaní výsledkov sa zúčastnil aj obžalovaný N. E. (č. l. 187 spisu), N. E. bol oslovený samotným N. N. (č. l. 188 spisu) a ako uviedol „ja som bol za to, aby sme to my dvaja odniesli s Z. F., nakoľko títo chlapi to spravili možno za pár korún a si myslím, že prvý a poslednýkrát v živote“ (č. l. 101 vyšetrovacieho spisu).

Vierohodnosti výpovede Z. F. je potrebné prisvedčiť aj z toho dôvodu, že sám N. N. vo výpovedi zo dňa

7. mája 2014 (č. l. 210 spisu) uviedol, že už v čase konania futbalových zápasov N. N. uviedol meno obžalovaného N. E., t. j. v čase, kedy sa Z. F. ešte nepriznal k spáchaniu trestného činu, nevedlo sa trestné stíhanie a nebolo možné predpokladať, že páchanie trestnej činnosti vyjde najavo, a preto nemal Z. F. dôvod zatiahnuť druhých do trestu, aby si zmenšil trest tak, ako to uviedol J. L. (č. l. 184 vyšetrovacieho spisu).

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhlí. Strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť.

Vo vzťahu k tvrdeniu obžalovaného, že o skutočnosti, či nastúpi na zápas sa dozvedel hodinu pred zápasom od trénera (č. l. 69 vyšetrovacieho spisu), orgány činné v trestnom konaní a ani súd dostatočne nepreverovali obhajobu obžalovaného na takúto podstatnú okolnosť prejednávanej veci výsluchom trénera futbalového klubu FC Nitra v rozhodujúcom čase konania futbalových zápasov (február 2011), t. j. či mal obžalovaný vedomosť o skutočnosti, či nastúpi na futbalový zápas vopred. S takýmto obhajobným prednesom obžalovaného totiž nekorešpondujú i niektoré v konaní produkované dôkazy.

Z výpovede svedka N. N. vyplýva, že v prípade zápasu s MTK Budapešť FC išlo o oklieštenú zostavu (č. l. 89 vyšetrovacieho spisu), zostavu vedeli dva - tri dni vopred (strana 21 zápisnice z hlavného pojednávania dňa 10. decembra 2014), rovnako svedok F. uviedol, že zloženie zostavy vedeli už na predzápasovom tréningu (strana 11 zápisnice z hlavného pojednávania dňa 10. decembra 2014). Rovnako tvrdenia obžalovaného, že nebol členom základnej zostavy, vyvracia samotná súpiska z futbalových zápasov (č. l. 299 a 300 vyšetrovacieho spisu).

V tomto štádiu trestného konania nie je možné zaujať právne stanovisko k výsledku špecializovaného trestného súdu, najmä keď základom konania o odvolaní je konfrontovať závery už vo veci rozhodujúceho súdu s vážnymi námietkami vyjadreným v riadnom opravnom prostriedku. Odvolací súd potom musí vlastne sám zaujímať stanovisko k rozsahu a charakteru už vykonaného dokazovania, ale hlavne k otázke, z čoho jednotlivé dôkazy usvedčujú obžalovaného, resp. či závery sú vyvrátiteľné jeho obhajobnými tvrdeniami. Také posudzovanie veci rozhodne nepatrí až do štádia rozhodovania o opravnom prostriedku; toto je principiálnou úlohou a povinnosťou súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd konštatuje, že špecializovaný trestný súd v doterajšom konaní nevykonal dokazovanie majúce pre záver o vine, resp. nevine obžalovaného podstatný vplyv, v dostatočnom rozsahu. Nezaoberal sa skutočnosťou, aký výsledok malo disciplinárne konanie, ktoré inicioval Slovenský futbalový zväz (č. l. 11 spisu), nevypočul vtedajších členov Slovenského futbalového zväzu na skutočnosti ohľadom ovplyvňovania zápasov, nevykonal konfrontáciu medzi obžalovaným a svedkami N. N. a Z. F. (súd vykonal len konfrontáciu medzi svedkom F. a N. - č. l. 186 vyšetrovacieho spisu), predovšetkým však nevykonal výsluch rozhodcov zúčastnených na futbalových zápasoch, o ktorých svedok N. N. uviedol, že rozhodovanie rozhodcu bolo divné (č. l. 205 spisu) a svedok Z. F. uviedol, že chytený bol aj rozhodca (č. l. 11 spisu).

Najvyšší súd pre tieto nedostatky zásadného charakteru podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu; lebo je predčasný, je nepreskúmateľný a vychádza z pochybností o správnosti, úplnosti a jasnosti skutkových zistení. V rozhodovanej veci také dôkazy zatiaľ sú viac ako nejasné, pričom súd prvého stupňa ich hodnotil v podstate len v prospech obžalovaného, čo odporuje ustanoveniu § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Odvolací súd nie je povolaný

na nahrádzanie činnosti súdu prvého stupňa, pričom v konaní o riadnom opravnom prostriedku náprava chýb v konštatovanom rozsahu ani logicky nie je možná.

Najvyšší súd preto podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Bude úlohou súdu prvého stupňa vykonať potrebné dôkazy, vyhodnotiť ich, vo veci meritorne rozhodnúť a predovšetkým rozhodnutie odôvodniť v súlade s ust. § 168 Trestného poriadku, čo doteraz absentuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.